

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2022 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Magdalena Łukaszewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anita Topa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 listopada 2022 roku

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko Z. D., A. D.

o zapłatę

o r z e k a:

I. Zasądza od pozwanych Z. D., A. D. solidarnie na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 34 042,28zł (trzydzieści cztery tysiące czterdzieści dwa złote 28/100 groszy) wraz z należnymi za okres od 26.05.2022r. do 17.11.2022r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie w kwocie 1946,47 zł (jeden tysiąc dziewięćset czterdzieści sześć złotych 47/100 groszy);

z tym, że zasądzoną należność w łącznej kwocie 35 988,75 zł (trzydzieści pięć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt osiem złotych 75/100 groszy) rozkłada na 60 (sześćdziesiąt) rat miesięcznych - pierwsza w wysokości 599,96 zł (pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 96/100 groszy) oraz kolejne w wysokości po 599,81 zł (pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 81/100 groszy) - płatne do 10 dnia każdego miesiąca, począwszy od grudnia 2022r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

II. Odstępuje od obciążania pozwanych kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wytoczyła powództwo przeciwko A. D. i Z. D. o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwoty 34 042,28 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia złożenia pozwu tj. od dnia 26 maja 2022 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że zawarła z pozwanymi w dniu 18 maja 2015 roku w formie pisemnej umowę o udzielenie pożyczki gotówkowej nr (...).

Powódka w ramach umowy udzieliła pozwanym pożyczki. Pozwani zobowiązali się do wykorzystania udzielonej pożyczki na warunkach określonych w umowie i jej zwrotu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji przewidzianych w umowie.

Z uwagi na nieterminową obsługę zadłużenia, powód pismem z 9 sierpnia 2019 roku wezwał pozwanych do spłaty zaległości. Zobowiązanie stało się wymagalne w całości w dniu 18 listopada 2019 roku.

Na dzień 18 maja 2022 roku wierzytelność powódki wynikająca z umowy wynosiła łącznie 34 042,28 złotych i obejmowała ona niespłaconą należność główną w kwocie 29 253,35 złotych oraz odsetki należne od dnia 17 maja 2022 roku w kwocie 4 788,93 złotych.

W odpowiedzi na pozew pozwani Z. D. i A. D. wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

Pozwani podkreślili, że zostali pokrzywdzeni przez przestępcze działania J. W.. Działając jako pośrednik finansowy, na podstawie upoważnień, J. W. składała w różnych bankach, w imieniu i na rzecz znacznej grupy osób, wnioski o przyznanie kredytów gotówkowych.

J. W. została skazana za nakłonienie i udzielenie pomocy polegającej na przygotowaniu wniosków kredytowych, skontaktowaniu z pośrednikami kredytowymi, poinstruowaniu o sposobie rozmawiania z pracownikami banków podczas zawierania transakcji oraz o możliwości wykorzystywania rzekomej luki w prawie przez faktycznie organizowanie podpisania umów kredytowych, wprowadzenia przez J. W. znacznej grupy osób w błąd co do możliwości przejęcia spłaty kredytów przez inne podmioty, dokonania czynności cywilnoprawnych dla pozor.

Pozwani zarzucili powódce, iż zlekceważyła obowiązek zweryfikowania zdolności kredytowej pożyczkobiorcy i zaniechała jakichkolwiek czynności w tym przedmiocie. Pozwani podnieśli także, że przedmiotowa umowa kredytu zawierała klauzule abuzywne w rozumieniu art. 385¹ k.c. Na koniec pozwani podnieśli zarzut nie udowodnienia przez powódkę istnienia oraz wysokości dochodzonego roszczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

A. D. i Z. D. wystąpili do Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. z wnioskiem o udzielenie pożyczki gotówkowej.

Po pozytywnej weryfikacji w zakresie zdolności kredytowej kredytobiorców, Bank (...) Spółka Akcyjna w W. zawarła w dniu 18 czerwca 2015 roku z A. D. i Z. D. umowę (...) pożyczki nr (...), na mocy której Bank udzielił pożyczkobiorcom pożyczki w całkowitej kwocie 39 960 złotych.

Umowa miała obowiązywać przez 120 miesięcy. Wysokość raty miała wynosić 523,22 złotych. Strony ustaliły, że w związku z zawarciem umowy kredytobiorcy poniosą następujące koszty: koszt prowizji za udzielenie kredytu w kwocie 2 960 zł, odsetki od udostępnionego kapitału w kwocie 22 826,19 zł. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu wynosiła na dzień zawarcia umowy 12,46%. Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 9,78 % w stosunku rocznym. Całkowita kwota do zapłaty miała wynosić 62 786,19 złotych. Uruchomienie pożyczki nastąpiło w dniu 18 czerwca 2015 roku.

(dowód: wniosek k. 60-61, umowa (...) pożyczki nr (...) wraz z załącznikami k. 62-77, historia rachunku k. 82, zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości dochodów k. 94, 95, informacja o wyniku sprawdzenia k. 96 i 97, historia rachunku k. 98-100, 101-106, bankowy raport kredytowy k. 107-117, 118-132v)

A. D. i Z. D. uzyskane środki przekazali J. W., celem zainwestowania ich ze znacznym zyskiem na ich rzecz, w bliżej nieznanym im sposób. Zachęceni przez J. W., która jak się później okazało była twórcą tzw. „piramidy finansowej”, w ciągu kilku dni zawarli kilka umów w różnych bankach i tak uzyskane środki przekazali J. W., która zobowiązała się względem nich spłacać poszczególne raty zaciągniętych kredytów. Początkowo J. W. regularnie wywiązywała się z zobowiązania i spłacała raty. Problemy z terminową spłatą rat kredytu pojawiły się na początku 2019 roku. Ostatnia rata została opłacona w kwietniu 2019 roku.

W związku z powstaniem zaległości, pismami z 9 sierpnia 2019 roku Bank wezwał Z. D. i A. D. do zapłaty w terminie 14 dni zaległości w spłacie kredytu w łącznej kwocie 2 113,17 zł obejmującej wymagalne raty, odsetki umowne i odsetki

karne. Jednocześnie Bank poinformował kredytobiorców o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania tego wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Zakreślone terminy upłynęły bezskutecznie. Dlatego pismami z dnia 24 września 2019 roku, Bank wypowiedział pozwanym A. D. i Z. D. umowę (...) zawartą 18 czerwca 2015 roku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

(okoliczności bezsporne, dowód: pisma z 9.08.2019r. k. 14-17, pisma z 24.09.2019r. k. 18-19, historia rachunku k. 82-93, zeznania pozwanego Z. D. e-protokół z 29.09.2022r. [00:14:25], [00:15:46], [00:16:49], [00:17:32])

Na dzień wniesienia pozwu w przedmiotowej sprawie, zadłużenie A. D. i Z. D. z tytułu umowy o kredyt na miarę numer (...) zawartej 18 czerwca 2015 roku, wynosiło łącznie 34 042,28 złotych, w tym:

- należność główna w kwocie 29 253,35 zł,
- odsetki wymagalne w kwocie 4 788,93 zł – naliczone od 17 maja 2022 roku.

(dowód: wyciąg z ksiąg bankowych k. 20, 78-79)

Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 2 kwietnia 2021 roku wydanym w sprawie II K 41/20, J. W. została uznana winną m.in. tego, że w okresie od stycznia 2015 roku do 30 sierpnia 2018 roku i od 1 września 2018 roku do marca 2019 roku w E., S., G., Ł., O. i innych miejscowościach, działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wymienione w pkt I. aktu oskarżenia osoby (za wyjątkiem wskazanych w ppkt 63 E. i P. C.), w ten sposób, że pod pozorem współpracy z firmą E. (...) Sp. z o.o. SKA, która w rzeczywistości nie miała miejsca, wprowadziła w błąd te osoby co do zamiaru i sposobu zainwestowania środków finansowych pochodzących ze środków własnych tych osób oraz z kredytów bankowych zaciągniętych przez te osoby w wyniku nakłonienia i udzielenia przez nią pomocy polegającej na przygotowaniu wniosków kredytowych, skontaktowaniu się z pośrednikami kredytowymi, poinstruowaniu o sposobie rozmawiania z pracownikami banków oraz o możliwości wykorzystania rzekomej luki w prawie pozwalającej na wzięcie kilku kredytów jednego dnia przez tę samą osobę oraz przez faktyczne organizowanie podpisania umów kredytowych poszczególnych klientów w jeden dzień lub bliskie sobie dni, a także przez wprowadzenie w błąd co do możliwości przejęcia spłaty tych kredytów przez inne osoby, wykorzystując ponadto wadliwe i sporządzone dla pozoru czynności cywilnoprawne, przy czym z popełnienia tego przestępstwa uczyniła sobie stałe źródło dochodu, a w szczególności w ten sposób, że (...) doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem A. i Z. D. poprzez nakłonienie do wzięcia kredytów, a następnie do przekazania jej pieniędzy z tych kredytów w kwocie nie mniejszej niż 583 357,50 zł, czym działała na szkodę A. i Z. D., (...) tj. czynu z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 12 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk i skazana na karę łączną 9 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 500 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki dziennej za równoważną kwocie 300 złotych. Jednocześnie orzeczono wobec niej obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych, przy czym na rzecz pokrzywdzonych A. i Z. D. kwoty 583 357,50 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

(dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach k. 40-44)

Nie ustalono dotychczas, aby w przestępczym procederze brali udział pracownicy Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W..

(dowód: pismo Prokuratury Okręgowej k.51)

Sąd zważył, co następuje:

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy świadczy bezsprzecznie o tym, że strony zawarły w dniu 18 czerwca 2015 roku umowę o (...) pożyczkę nr (...). Zarówno fakt zawarcia umowy, jak też wypłacenia pozwanym środków tytułem udzielonego kredytu, nie był przez pozwanych kwestionowany. Nie zaprzeczyli również, że w czasie obowiązywania

przedmiotowej umowy po stronie kredytobiorców nie doszło do wywiązania się z jej warunków, co stanowiło podstawę do wypowiedzenia umowy przez kredytodawcę. Pozwani podnieśli, że powódka udzieliła pozwany pożyczki na kwotę, która przekraczała ich zdolność kredytową, zarzucając powódce, że zlekceważyła obowiązek zweryfikowania zdolności kredytowej pożyczkobiorcy i zaniechała jakichkolwiek czynności w tym przedmiocie. Zakwestionowali też wysokość dochodzonego roszczenia, a ponadto podnieśli, iż przedmiotowa umowa kredytu zawierała klauzule abuzywne w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ k.c.

Wszystkie podniesione przez stronę pozwaną zarzuty, w świetle przedłożonych przez powódkę dokumentów, uznać należy za chybione.

Odpowiedzialność pozwanych względem strony powodowej wynika z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083). Zgodnie z powołanym przepisem, przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Ponadto zgodnie z treścią art. 78a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.

Zgodnie zaś z treścią art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1996), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Z definicji kredytu można wysnuć wniosek, iż umowa ma charakter dwustronnie zobowiązujący, gdyż kredytodawca zobowiązany jest do udzielenia kredytu, a później uprawniony jest do otrzymania spłaty, natomiast kredytobiorca ma uprawnienie do otrzymania przedmiotu kredytu i obowiązany jest do późniejszej spłaty.

Pełnomocnik strony pozwanej kwestionując wysokość zobowiązania zanegował fakt, że podstawę jego ustalenia stanowią dokumenty wygenerowane przez bank, jednak nie przedłożył zgodnie z regułą wyrażoną w art. 6 k.c. żadnych dowodów na to, że wyciąg z ksiąg bankowych, czy też zestawienie należności i spłat kredytu oraz historia naliczania odsetek wygenerowane z systemu bankowego, jest nierzetelny, bądź niewiarygodny.

Odnosząc się do zarzutu zawarcia w umowie klauzul abuzywnych, w ocenie Sądu wysokość prowizji na poziomie 2 960 zł nie została rażąco zawyżona przez powoda w porównaniu ze świadczeniem uzyskanym przez pozwanych tj. kwotą 37 000 zł. Strona powodowa w sposób precyzyjny określiła w umowie wszelkie koszty kredytu. Nie można wobec takiej treści umowy kredytu twierdzić, że nie była ona uzgodniona indywidualnie z pozwany, jako konsumentem. Dopuszczalność zastrzeżenia prowizji w umowie kredytu konsumenckiego wynika z przewidzianej w art. 353¹ k.c. zasady swobody umów i nie można z góry wyłączyć prawa stron do zamieszczenia tego rodzaju postanowień. Tego typu koszty pozaodsetkowe co do zasady mają na celu pokrycie kosztów ponoszonych przez kredytodawcę przy wykonywaniu określonych czynności. Przepis art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim precyzuje maksymalną wysokość wspomnianych kosztów poprzez dodanie dwóch wartości: 25% całkowitej kwoty kredytu oraz 30% całkowitej kwoty kredytu obliczonej stosownie do długości okresu spłaty, przy czym wymieniona wartość 30% obowiązuje dla okresu jednego roku. W praktyce oznacza to, że pozaodsetkowe koszty kredytu nie mogą w skali roku przekroczyć 55% (25% + 30%), a w każdym wypadku 100% całkowitej kwoty kredytu. W razie ustalenia przez kredytodawcę, na podstawie umowy o kredyt konsumencki, kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu przekraczającej wartości maksymalne wskazane w tym przepisie, konsument jest zobowiązany wyłącznie do zapłaty kwoty odpowiadającej rzeczonym wartościom maksymalnym (art. 36a ust. 1 ustawy). Sąd zbadał, czy postanowienia przedmiotowej umowy odpowiadają przepisowi art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim i czy kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu zaciągniętego przez pozwanych nie przekraczają maksymalnej wysokości wyliczonej według zawartego w tym przepisie wzoru. Z wyliczeń wynika, iż wysokość pozaodsetkowych kosztów

kredytu jest mniejsza od wyliczonej maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu oraz od kwoty faktycznie udzielonego kredytu. Tym samym Sąd uznał za wiążące postanowienia umowne w kwestionowanym zakresie.

Zdaniem strony pozwanej bank przy dokonaniu prawidłowej oceny zdolności finansowej kredytobiorcy nie powinien był udzielić kredytu, a zatem to na powódzie winny ciążyć negatywne konsekwencje zawartej umowy. Przyznać należy rację pozwanym w zakresie tego, że przepis art. 70 ustawy Prawo bankowe zobowiązuje bank do weryfikowania zdolności kredytowej. Obowiązek ten ma jednak charakter publicznoprawny, nie wywołuje żadnych konsekwencji w aspekcie prywatnoprawnym. Badanie zdolności kredytowej potencjalnego pożyczkobiorcy zależy natomiast od wielu czynników i nie jest zależne od pracowników banków, zaś ważność umowy kredytu nie zależy od tego czy kredytobiorca miał zdolność kredytową. Wbrew twierdzeniom pełnomocnika pozwanego, powód nie zlekceważył weryfikacji zdolności kredytowej pozwanych. Uzyskał od pozwanych zaświadczenie o zarobkach, sprawdził historię rachunków bankowych pozwanych, pozyskał bankowe raporty kredytowe dotyczące pozwanych. W ocenie Sądu, pozwani próbując przerzucić na powódkę odpowiedzialność za udzielenie im kredytu, pomijają zupełnie fakt, że sami wystąpili o jego udzielenie, jak się ostatecznie okazało, nie mając możliwości finansowych jego spłacania.

Również próba wykazania, że to na skutek wprowadzenia w błąd przez J. W. pozwani zawarli przedmiotową umowę kredytu, a dokonana przez nich czynność prawna obciążona jest wadą oświadczenia woli, nie mogła odnieść oczekiwanego skutku. Pozwani nie wykazali w toku niniejszego postępowania, by w czasie składania wniosku o kredyt ich stan zdrowia uniemożliwiał im racjonalne podejmowanie decyzji, bądź też by znaleźli się w sytuacji, w której z powodu wyjątkowych okoliczności musieli pozyskać nagle znaczne środki finansowe. Motywacją działań była chęć pozyskania szybkiego i łatwego zysku poprzez zainwestowanie znacznej sumy pieniędzy w przedsięwzięcie, za które odpowiedzialna była J. W.. Zapewnienie przez nią uzyskania szybkiego zysku z inwestycji w porównaniu do możliwości inwestycyjnych jakie oferują banki, powinno wzbudzić u pozwanych obawę, czy taka inwestycja jest bezpieczna i nie będzie skutkować utratą przez nich zdolności spłaty bieżących zobowiązań. Pozwani powinni mieć świadomość, że zaciągają zobowiązanie osobiste i obowiązek spłat będzie obciążał tylko ich. To, na co przeznaczyci uzyskane środki, stanowiło ryzyko inwestycyjne, za które nie może obecnie odpowiadać powodowy Bank.

Okoliczność, że J. W. została skazana prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach i orzeczony został wobec niej obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych A. i Z. D. kwoty 583 357,50 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, potwierdza jedynie to, że umowa o pożyczkę z powódką została zawarta osobiście przez pozwanych. Byli oni świadomi, że to oni podpisują umowę i zaciągają zobowiązanie względem Banku. W tej sytuacji nie sposób przyjąć, że pozwani pozostawali w błędzie, co do czynności prawnej w postaci zawarcia umowy kredytu. Powodowy bank nie może ponosić negatywnych konsekwencji ustaleń kredytobiorcy z osobą trzecią. Tego typu ustalenia oraz ostateczny wynik postępowania karnego w sprawie II K 41/20 ma znaczenie dla pozwanych, którzy mają ewentualne roszczenie wobec J. W..

Reasumując, strona powodowa wykazała źródło zobowiązania pozwanych, jego istnienie oraz wysokość. Tym samym Sąd Rejonowy na podstawie art. 471 i nast. k.c. zasądził od pozwanych na rzecz powódki dochodzoną kwotę 34 042,28 złotych.

Na podstawie art. 320 k.p.c., zasądzoną należność Sąd rozłożył na 60 miesięcznych rat płatnych do 10-ego dnia każdego miesiąca, począwszy od grudnia 2022 roku, pierwsza w wysokości 599,96 złotych oraz kolejne w wysokości po 599,81 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

Zgodnie z art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach, sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis tego artykułu, obok charakteru proceduralnego, ma także – mimo zamieszczenia go w kodeksie postępowania cywilnego – cechy normy materialno-prawnej. Uprawnia bowiem sąd do modyfikacji treści łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, dając sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawno-materialnej. Sąd, rozkładając na raty należne wierzycielowi świadczenie, dokonuje modyfikacji dotychczasowego stosunku cywilno-prawnego łączącego

strony. Uprawnienia do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby go na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne bądź subiektywne, w tym spowodowane działaniem samego dłużnika (v. wyrok SN z 9 kwietnia 2015 r. II CSK 409/14, wyrok SN z 3 kwietnia 2014 r. V CSK 302/13, wyrok SN z 30 kwietnia 2015 r. II CSK 383/14).

Przepis art. 320 k.p.c. określa zatem szczególną regułę wyrokowania, dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia także interesu pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku, a interesu powoda, przez uniknięcie bezskutecznej egzekucji. Ze swej istoty norma ta ingeruje w słuszne prawa wierzyciela odsuwając termin, od którego uprawniony może egzekwować swoje prawo w drodze przymusu (v. wyrok SN z 3 kwietnia 2014 r. V CSK 302/13).

Ochrona, jaką zapewnia dłużnikowi art. 320 k.p.c. wymaga jednak uwzględnienia wszystkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces. Decydując o rozłożeniu zasądzonego w wyroku świadczenia na raty należy odpowiednio wyważyć interesy obu stron. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty jest racjonalne, gdy dłużnik wykaże, że dysponować będzie środkami umożliwiającymi tak zmodyfikowanego obowiązku w sposób odczuwalny ekonomicznie przez wierzyciela (v. wyrok SA w Gdańsku z 31 maja 2012 r. I ACa 242/12 i wyrok SA w Warszawie z 14 maja 2014 r. I ACa 1681/13). Rozłożenie na raty może więc mieć miejsce wtedy, gdy w sprawie ustalone zostało, że pozwany będzie w stanie realizować spłatę w ratach, że będzie dysponował środkami dla wykonania zmodyfikowanego obowiązku. Tylko to bowiem gwarantuje wykonanie wyroku bez wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego, a więc cel, któremu przyświeca regulacja wynikająca z art. 320 k.p.c.

Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (v. uchwała składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z 22 września 1970 r., III PZP 11/70).

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, zasądzone roszczenie na mocy art. 320 k.p.c. należało rozłożyć na raty, z uwagi na trudną sytuację materialną pozwanych, ale także z uwagi na aktywne działania dłużnika Z. D., podjęte w celu możliwości spłaty swoich zadłużeń. Z. D. przeszedł na emeryturę i obecnie pracuje zagranicą. W ocenie Sądu spłata należności w ciągu kilku lat – w ratach po 599,81 zł – jest realna. Zważywszy na aktualną sytuację finansową i rodzinną pozwanych, przyznać należy, że nie są oni w stanie jednorazowo uregulować zasądzonego świadczenia. Pozwanym do spłaty pozostają również inne należności. W tej sytuacji tylko pomyślna restrukturyzacja wszelkich zobowiązań pozwanych pozwoli na dobrowolną i proporcjonalną spłatę zobowiązań wobec wszystkich wierzycieli. Aby uniknąć egzekucji komorniczej i umożliwić pozwanym dobrowolne regulowanie swoich zobowiązań – wobec powoda i innych wierzycieli – przy przyjęciu, że nie ucierpią na tym interesy wierzycielskie powoda, rozłożenie spłaty zasądzonego świadczenia na raty było celowe.

Z tych przyczyn, ważąc interes każdej ze stron postępowania, Sąd doszedł do przekonania, że wniosek pozwanych o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty zasługuje na uwzględnienie. W taki sposób zaspokojony zostanie również interes Banku, który dzięki temu będzie miał realną możliwość uzyskania zaspokojenie swojego roszczenia w ratach zbliżonych wysokością do tych określonych w pierwotnej umowie o pożyczkę. Podkreślić przy tym trzeba, że powód jest przedsiębiorcą, którego działalność – ze swojej natury – w znacznej części opiera się na ratalnym zaspokajaniu jego wierzytelności. Zasądzona należność rozłożona została zatem przez Sąd na 60 miesięcznych rat, przy czym pierwsza w wysokości 599,96 złotych oraz kolejne w wysokości po 599,81 złotych, płatne do 10 dnia każdego miesiąca, począwszy od grudnia 2022 roku.

Zasądzając świadczenie, Sąd przyznał powodowi odsetki od zasądzonego roszczenia za okres od 26 maja 2022 roku do dnia 17 listopada 2022 roku. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, rozłożenie na raty ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (v. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 22 września 1970 r. III CZP 11/70).

Wyrok rozkładający na raty na podstawie art. 320 k.p.c. świadczenie należne wierzycielowi modyfikuje bowiem treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego. Obowiązek jednorazowego uiszczenia całego świadczenia zostaje zastąpiony obowiązkiem zapłaty poszczególnych rat w kolejno przypadających terminach. Wyrok sądu w części orzekającej o rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty ma więc charakter konstytutywny.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Kodeks postępowania cywilnego nie precyzuje, jakie kryteria muszą być spełnione dla przyjęcia, że w danej sprawie zachodzą okoliczności objęte dyspozycją art. 102 ("w wypadkach szczególnie uzasadnionych"). W orzecznictwie podnosi się, że chodzi o takie sytuacje, które wskazują, że ponoszenie kosztów pozostawało w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Pojęcie wypadków szczególnie uzasadnionych należy powiązać z okolicznościami związanymi z samym przebiegiem procesu, jak i leżącymi na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony. (wyrok SA we Wrocławiu z 10.10.2017 r., III AUa 661/17, L.; wyrok SA w Lublinie z 25.5.2017 r., AUa 1290/16, LEX Nr 2304354; wyrok SA w Krakowie z 28.4.2017 r., I ACa 1623/16, LEX Nr 2304354; wyrok SA w Krakowie z 30.3.2017 r., I ACa 1330/15, L.).

Z uwagi na wyżej opisaną sytuację życiową pozwanych, mając na uwadze, że pozwani nie posiadają środków na terminowe regulowanie swoich zobowiązań, a także z uwagi na fakt, że w toku procesu pozwani podejmowali działania w kierunku zawarcia ugody, Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania pozwanych kosztami procesu na rzecz powoda.